

Quickscan natuurtoets woon-zorgcomplex 't Hoge Veld in Aalten

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

rapportnummer 1392

Quickscan natuurtoets woon–zorgcomplex 't Hoge Veld in Aalten

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

Colofon

Hoog-Keppel	: juni 2014
Rapportnummer	: 1392
Projectnummer	: 2303
Opdrachtgever	: Gemeente Aalten
Contactpersoon	: Dhr. I.J. van der Hoogte
Opdrachtnemer	: Stichting Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel T 0314 641910 info@staringadvies.nl www.staringadvies.nl
Auteur(s)	: T. Asbreuk, MSc/ Drs. L.M.A. Witjes

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Stichting Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Stichting Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Stichting Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Stichting Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Stichting Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Stichting Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Het ecologisch onderzoek	9
3.1	Methode	9
3.2	Resultaten	10
4	Flora- en faunawet	15
4.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet	15
4.2	Wettelijke consequenties	18
5	Conclusie	19
	Bijlage 1 Impressie plangebied	20
	Bijlage 2 Verspreidingsgegevens KISAL	21
	Bijlage 3 Wettelijk kader	22

1 Inleiding en doel

In verband met het maken van een nieuwe bestemmingsplan voor de locatie gelegen tussen het Hoge Veld en de Frankenstraat in Aalten is het noodzakelijk het plangebied ecologisch te beoordelen in het kader van de Flora- en faunawet. De heer Van der Hoogte van de gemeente Aalten is betrokken bij de plannen en heeft Staring Advies gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren op deze locatie. Dit is een vorm van verkennend natuuronderzoek dat op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Het heeft als voordeel dat bijvoorbeeld planologische procedures niet onnodig worden vertraagd.

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande ontwikkelingen schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming kunnen worden gebracht met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Locatie: Hoge Veld – Frankenstraat (woon-zorgcomplex 't Hoge Veld)
Plaats: Aalten
Gemeente: Aalten
Provincie: Gelderland

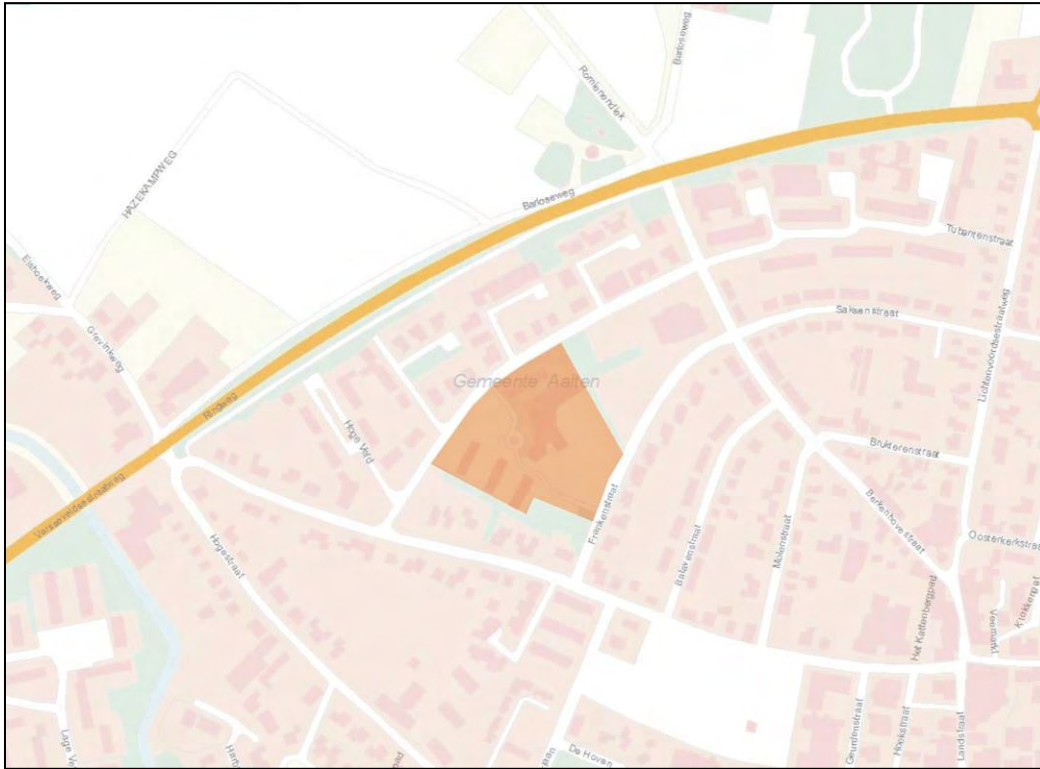
Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen in het noordelijke deel van de woonkern Aalten (zie figuur 1). Het plangebied bestaat uit één hoofdgebouw dat bestaat uit zes bouwlagen met een dakopbouw en verschillende aanbouwen. Aan de zijde van het Hoge Veld staat een berging/stalling. Aan de zuidwestzijde staan drie bouwblokken (één bouwlaag) met elk vier woningen. Deze gebouwen worden afgewisseld met openbaar groen en parkeerplaatsen (zie figuur 2 en Bijlage 1).

Het plangebied ligt te midden van enkele woonwijken met een sterk uiteenlopend karakter. Naast bebouwing is er relatief veel openbaar groen in de vorm van bosschages, gazons, wegbegeleidende beplanting en solitaire bomen aanwezig. Ten noordoosten van het plangebied is een nieuw woon-zorgcomplex gebouwd waarvan de eerste fase nagenoeg gereed is.

Geplande werkzaamheden

Het woon-zorgcomplex 't Hoge Veld voldoet niet meer aan de huidige eisen. Daarom heeft Stichting Zorgcombinatie Marga Klompé op andere locaties in Aalten vervangende nieuwbouw gerealiseerd. Het complex is daardoor in april 2013 vrijgekomen waarna de gemeente Aalten de gronden (met opstallen) in eigendom heeft gekregen. Omdat de locatie is afgevallen voor een gemeentekantoor is een herontwikkeling naar wonen het uitgangspunt. Intentie is om het gebied te ontwikkelen tot een aantrekkelijk woongebied: 'wonen in het park'. Het is bij gebiedsontwikkeling niet vanzelfsprekend om bestaande bebouwing te slopen en van een 'leeg plangebied' uit te gaan. De mogelijkheden tot herbestemming van bestaande gebouwen zal afgewogen worden.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (oranje) 'woon-zorgcomplex 't Hoge Veld in Aalten'.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (oranje) en directe omgeving.

Beschermde status plangebied

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen: EHS-natuur, EHS-verweven en ecologische verbindingzones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS-verweven is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingzones neemt de versnippering van natuur af en ontstaan migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

Binnen de EHS geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat een bestemmingsplanwijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet het bevoegd gezag erop toezien dat hiernaar door de initiatiefnemer onderzoek wordt verricht. Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken heeft de provincie de te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied gespecificeerd. In de gehele EHS geldt de landschappelijke verwevenheid van natuur, bos en landschapselementen met cultuurgronden als wezenlijk kenmerk. Daarnaast zijn er per regio nog specifieke kenmerken aangewezen.

Het plangebied ligt niet in de EHS (zie figuur 3). De dichtstbijzijnde ecologische verbindingzone is de Boven-Slinge ten westen en zuiden van het plangebied. Zowel EHS-natuur als EHS-verweven liggen op ruime afstand van het plangebied, minimaal 2 km.

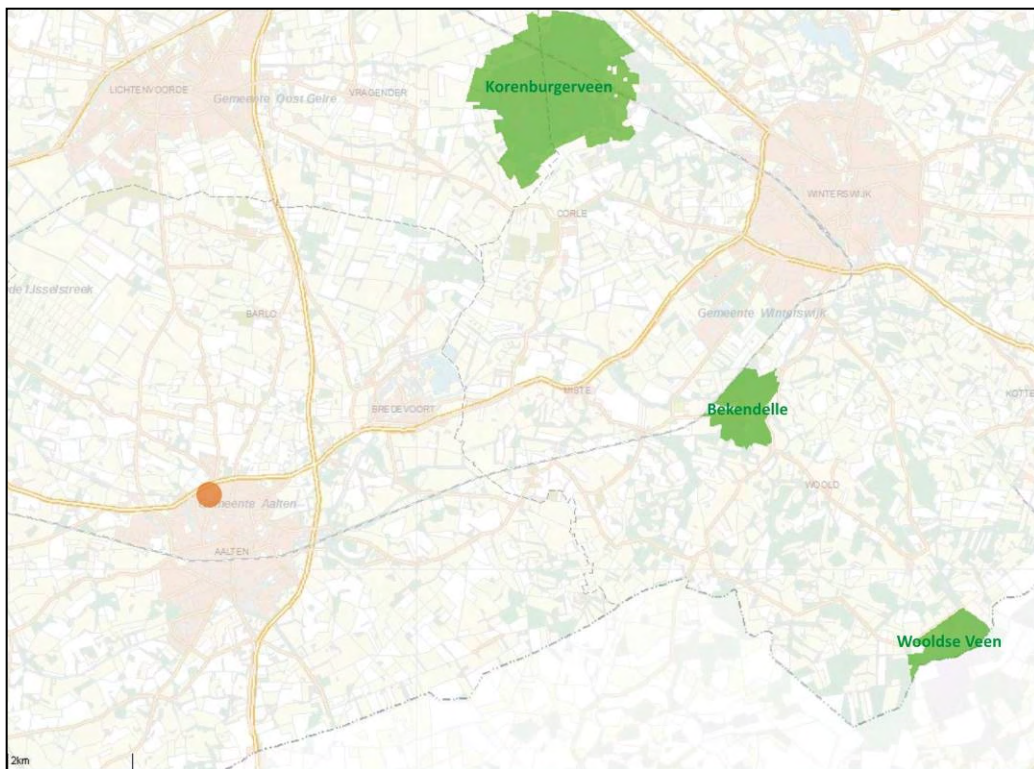
Figuur 3. Ligging van het plangebied (oranje) ten opzichte van de EHS.

Effectbeoordeling EHS

Bij het toetsingskader van de EHS is geen sprake van externe werking. Ingrepen buiten de EHS hoeven niet te worden beoordeeld op hun effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden binnen de EHS. Er vindt geen ruimtebeslag op de EHS plaats. Er hoeft geen verdere EHS toetsing uitgevoerd te worden.

Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Korenburgerveen' ligt op 7 km van het plangebied (zie figuur 4). De overige, nabijgelegen Natura 2000-gebieden, 'Bekendelle' en het 'Wooldse Veen' liggen op meer dan 8 km afstand van het plangebied.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (oranje) ten opzichte van de Natura 2000 gebieden 'Bekendelle', 'Korenburgerveen' en het 'Wooldse Veen' (groen).

Effectbeoordeling Natura 2000

Ruimtelijke ingrepen in of nabij Natura 2000 gebieden zijn niet toegestaan wanneer deze significante negatieve effecten op de kernkwaliteiten veroorzaken. Door de ruime afstand tussen het plangebied en de Natura 2000 gebieden 'Bekendelle', 'Korenburgerveen' en het 'Wooldse Veen' en de geplande ontwikkelingen in het plangebied zijn er geen nadelige effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde gebieden te verwachten. Verdere toetsing of een vergunningsaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk.

3 Het ecologisch onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten bevat twee onderdelen:

- 1) Het raadplegen van de databank van Staring Advies. De basis hiervoor wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde regionale databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers), gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Deze waarnemingen zijn vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures.
- 2) Het raadplegen van relevante verspreidingsatlassen op het gebied van flora en fauna. Voor het plangebied zijn de volgende atlassen geraadpleegd:
 - a. Atlas van de flora van Oost-Gelderland
 - b. Atlas van Nederlandse Broedvogels
 - c. Digitale zoogdieratlas van de Zoogdiervereniging VZZ
 - d. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005
 - e. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen
 - f. De dagvlinders van Nederland
 - g. De Nederlandse libellen

Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	06-06-2014	11.30 uur	Onbewolkt, droog, 25 °C, wind 1 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

3.2.1 Literatuuronderzoek

1. KISAL

In de natuurdatabank KISAL zijn geen recente waarnemingen van beschermde soorten in het plangebied en de directe omgeving aangetroffen (zie bijlage 2).

2. Verspreidingsatlassen

Flora

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt (236-438) de aanwezigheid van de volgende licht beschermde plantensoorten weer: dotterbloem, gewone vogelmelk en grasklokje (Flora- en faunawet, tabel 1). De matig beschermde tongvaren (Flora- en faunawet, tabel 2) wordt ook gemeld in het desbetreffende kilometerhok. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande en andere beschermde plantensoorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Broedvogels

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON vogelonderzoek Nederland heeft voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van een aantal broedvogels aangetoond. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft hier vooral soorten van park en bos en van het landelijk gebied. Naast algemene soorten als merel, koolmees, pimpelmees, roodborst en winterkoning zijn er een aantal Rode Lijstsoorten aangetroffen in de betreffende atlasblokken. Het betreft vogels van het landelijk gebied, zoals Kievit en patrijs en soorten van bos en park, zoals de groene specht en grauwe vliegenvanger. Ook de buizerd, huismus, gierzwaluw, steenuil en sperwer, soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zijn in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze vogelsoorten voor kunnen komen in het plangebied.

Zoogdieren

De digitale zoogdieratlas van de Zoogdiervereniging VZZ (www.zoogdieratlas.nl) maakt, voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt (236-438), melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bosmuis, egel, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, konijn, mol, rosse woelmuis, veldmuis.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): eekhoorn.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Amfibieën, reptielen en vissen

De site van RAVON (www.ravon.nl), de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005 en de Vissenatlas Gelderland maken voor de directe omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde amfibieënsoort:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): gewone pad.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of de bovengenoemde soort en andere beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft niet de aanwezigheid van beschermde ongewervelde dieren in het plangebied en de directe omgeving van het plangebied aangetoond. Tijdens het veldonderzoek wordt nagegaan of geschikt leefgebied voor beschermde soorten binnen het plangebied aanwezig is.

3.2.2 Veldonderzoek

Flora

Het plangebied betreft het (voormalige) woon-zorgcomplex 't Hoge Veld met één hoofdgebouw en enkele bijgebouwen, waaronder een berging/stalling en drie bouwblokken met elk vier woningen. De vegetatie in het plangebied wordt gedomineerd door allerlei aangeplante soorten in de aanwezige groenstructuren en tuinen. Tijdens het veldonderzoek is één groeilocatie van de licht beschermde brede wespenorchis (Flora- en faunawet, tabel 1) aangetroffen: zie foto's 1 en 2. In de literatuur wordt melding gemaakt van enkele licht beschermde plantensoorten zoals dotterbloem, gewone vogelmelk en grasklokje (Flora- en faunawet, tabel 1) en de matig beschermde tongvaren (Flora- en faunawet, tabel 2). Echter op basis van de soorten-samenstelling van de aangetroffen soorten en de voedselrijkdom van de bodem wordt de matig beschermde tongvaren en overige matig/streng beschermde soorten niet binnen het plangebied verwacht.

Foto 1. Brede wespenorchis, plangebied woon-zorgcomplex 't Hoge Veld in Aalten (juni 2014).

Foto 2. Groeilocatie brede wespenorchis, plangebied woon-zorgcomplex 't Hoge Veld in Aalten (juni 2014).

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn in en rondom het plangebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: gierzwaluw, groenling, heggenmus, houtduif, merel, pimpelmees, tjiftjaf, vink, winterkoning en zwartkop. Een deel van de aangetroffen soorten broedt gezien het datum van onderzoek (begin juni) zeer waarschijnlijk in het plangebied.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

De vaste rust- en verblijfplaatsen en nesten van buizerd, gierzwaluw, huismus, sperwer en steenuil zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn in de omgeving van het plangebied aangetroffen (zie paragraaf 3.2.1). Tijdens het veldbezoek zijn enkele overvliegende en roepende gierzwaluwen waargenomen. Het hoofdgebouw en de bijgebouwen bevatten geen geschikte broedgelegenheid voor de gebouwbewonende gierzwaluw. Overige soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn worden niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikte nestlocaties.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek is het licht beschermde konijn (Flora- en faunawet, tabel 1) waargenomen: zie foto 3 en 4. Overige zoogdieren of sporen van overige zoogdieren zijn niet in het plangebied vastgesteld. Wel kunnen de, in de literatuur vermelde, licht beschermde soorten in het plangebied voorkomen (zie paragraaf 3.2.1). Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor strenger beschermde soorten, met uitzondering van de matig beschermde steenmarter en eekhoorn.

Steenmarter

De matig beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) komt mogelijk voor in het plangebied. Verblijfplaatsen zijn echter niet in de aanwezige gebouwen aangetroffen.

Eekhoorn

De literatuur (zie paragraaf 3.2.1) maakt melding van het voorkomen van de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2). Tijdens het veldbezoek zijn geen verblijfplaatsen of sporen van de eekhoorn aangetroffen. De aanwezige, en de grotendeels te behouden, beplanting is waarschijnlijk een functioneel onderdeel van het leefgebied van de eekhoorn binnen dit deel van de bebouwde kom van Aalten.

Foto 3. Konijn, plangebied woon–zorgcomplex 't Hoge Veld in Aalten (juni 2014).

Foto 4. Konijn, plangebied woon–zorgcomplex 't Hoge Veld in Aalten (juni 2014).

Vleermuizen

De Zoogdieratlas noemt het voorkomen van de gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 3.2.1). Mogelijk bevinden zich in de woningen in het plangebied verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Tijdens het veldbezoek zijn enkele plekken aangetroffen waar vleermuizen toegang kunnen vinden tot de woningen. Voor de boombewonende rosse vleermuis zijn geen geschikte bomen met holtes aanwezig en daardoor is het plangebied ongeschikt als verblijfplaats voor deze vleermuissoort en overige boombewonende vleermuissoorten.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn in twee vijvers enkele kwakende bastaardkikkers (Flora- en faunawet, tabel 1) aangetroffen. Mogelijk dat in de beide vijvers ook overige algemene, licht beschermde amfibieënsoorten als gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander voorkomen. In de literatuur wordt geen melding gemaakt van de matig en/of beschermde amfibieënsoorten (Flora- en faunawet, tabel 2/3) (zie paragraaf 3.2.1). Vanwege het ontbreken van geschikt voorplantingswater worden er geen matig en/of beschermde amfibieënsoorten verwacht binnen het plangebied.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen en worden ook niet verwacht. Het literatuuronderzoek bevestigt dit. In het plangebied ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor reptielen. Reptielen zijn namelijk afhankelijk van structuurrijke, zonbeschenen vegetaties.

Vissen

Lijnvormige open wateren en/of grote natuurlijke plassen ontbreken binnen het plangebied en daardoor is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor (beschermde) vissen.

Ongewervelden

Streng beschermde ongewervelden zijn niet aangetroffen in het plangebied en worden ook niet verwacht. Het literatuuronderzoek bevestigt dit.

4 Flora- en faunawet

4.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 3). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

Flora

In het plangebied is de licht beschermde plantensoort brede wespenorchis (Flora- en faunawet, tabel 1) aangetroffen. De literatuur meldt in de omgeving van het plangebied de volgende licht beschermde soorten: dotterbloem, gewone vogelmelk en grasklokje (Flora- en faunawet, tabel 1). Mogelijk komen deze licht beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 1), naast de brede wespenorchis, voor binnen het plangebied. Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

In de Atlas van de Flora van Oost-Gelderland zijn in de omgeving van het plangebied groeiplaatsen van de matig beschermde tongvaren (Flora- en faunawet, tabel) aangetroffen. In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen groeiplaatsen van de tongvaren en overige matig en/of streng beschermde plantensoorten aangetroffen.

Tongvaren

De tongvaren groeit op oude muren van huismuren, grachtmuren, waterputten en kaden. In de omgeving van het plangebied is deze varensoort op een beschaduw muurtje van ongeveer twintig jaar oud vastgesteld. Door het ontbreken van oude en geschikte muren in het plangebied wordt de tongvaren niet binnen de grenzen van het plangebied verwacht.

Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Broedvogels

Alle aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstering. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de

werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Gierzwaluw

Nesten van gierzwaluwen zijn ook buiten het broedseizoen beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn er (hoog) overvliegende en roepende gierzwaluwen waargenomen. De gebouwen in het plangebied zijn ongeschikt als broedlocatie voor de gierzwaluw. De aangetroffen gierzwaluwen hebben hoogstwaarschijnlijk hun broedlocatie in de aangrenzende woonwijken. Met name langs de Frankenstraat staan verschillende woningen die potentieel geschikt zijn als broedlocatie voor de gierzwaluw. Nader onderzoek naar het voorkomen van de gierzwaluw binnen het plangebied is dan ook niet noodzakelijk.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn is de licht beschermde konijn waargenomen. Daarnaast bestaat de kans dat het plangebied gebruikt wordt door overige licht beschermde soorten als bosmuis en mol (Flora- en faunawet, tabel 1). Het konijn en de overige te verwachten soorten zijn, met uitzondering van de matig beschermde steenmarter en eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2), licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1). Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

Steenmarter

Het voorkomen van de matig beschermde steenmarter is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen (nesten) aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. Het plangebied is dan ook geen essentieel leefgebied voor de soort. Nader onderzoek naar het voorkomen van steenmarter is dan ook niet noodzakelijk.

Eekhoorn

Het voorkomen van de matig beschermde eekhoorn is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen (nesten) aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. De eekhoorn kan mogelijk incidenteel gebruik maken van het plangebied als foerageergebied en migratieroute. Het plangebied is waarschijnlijk een essentieel leefgebied of migratieroute voor de soort. Het openbaar groen in het plangebied blijft grotendeels gehandhaafd en het plangebied blijft geschikt als essentieel leefgebied of migratieroute voor de eekhoorn. Nader onderzoek naar het voorkomen van de eekhoorn is dan ook niet noodzakelijk.

Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdierverseniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen?

Ja →

2. Bieden de gebouwen mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor

vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)?

Ja, indien gebouwen gesloopt of gerenoveerd worden → Nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.

3. Zijn er bomen?

Ja, deze blijven echter ongeschonden → Nader onderzoek naar boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

4. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?

Ja, deze blijven echter ongeschonden → Nader onderzoek naar foerageergebieden en routes van vleermuizen is niet noodzakelijk.

Aanvullend onderzoek

De verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Het protocol adviseert om bij het vermoeden op zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen van de genoemde soorten (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 2 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei – 15 juli en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober. Zie tabel 2 voor de onderzoeksinspanning, conform het vleermuisprotocol.

functie en onderzoeksconditie <i>versie 25 maart 2013</i>	Pipistrellus pipistrellus gewone dwergvleermuis	Eptesicus serotinus laatvlieger
kraamverblijfplaats		
periode van	(10 mei) 15 mei - 15 jul (20 jul)	(10 mei) 15 mei - 15 jul (1 aug)
aantal & duur veldbezoeken	2 x 2 uur	2 x 2 uur, 's avonds
periode tussen veldbezoeken	tenminste (10) 30 dagen	tenminste (10) 30 dagen
zomerverblijfplaats		
periode van	(1 apr) 15 apr - 15 okt (1 dec)	15 mei - 15 sep (15 okt)
aantal & duur veldbezoeken	2 x 2 uur, waarvan ten minste 1 ochtend *	2 x 2 uur, waarvan tenminste 1 x 's avonds
periode tussen veldbezoeken	tenminste (10) 20 dagen	tenminste (10) 20 dagen
paarverblijf- & zwermplaats		
periode van	(15 jul) 15 aug - 1 okt (1 nov)	{1 aug - 15 okt}
aantal & duur veldbezoeken	2 x 2 uur	{2 x 2 uur, waarvan tenminste 1 x 's avonds}
periode tussen veldbezoeken	tenminste (10) 20 dagen	{tenminste (10) 20 dagen}

Tabel 2. Onderzoeksinspanning voor de te verwachte vleermuissoorten.

Overige diersoorten

Uitgezonderd de licht beschermde bastaardkikker (Flora- en faunawet, tabel 1) zijn overige amfibieënsoorten en reptielen, vissen en ongewervelden niet aangetroffen. Voor de aangetroffen bastaardkikker en , in de literatuur vermelde, overige licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Gezien het ontbreken van voortplantingswater en geschikt leefgebied zijn matig en/of streng beschermde amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroepen.

4.2 Wettelijke consequenties

Flora

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

Grondgebonden zoogdieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten is alleen noodzakelijk indien gebouwen gesloopt of gerenoveerd worden. Bij renovatie kan er sprake zijn werkzaamheden aan aanwezige spouwmuren, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes. Hierdoor kunnen mogelijke winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen verstoord en/of vernietigd worden. Het vleermuisprotocol adviseert bij sloop en/of renovatie en bij het vermoeden op verblijfplaatsen van dergelijke soorten gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 2 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei – 15 juli en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober.

Amfibieën

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Reptielen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vissen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Overige diersoorten

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de woon-zorgcomplex 't Hoge Veld in Aalten kan de volgende conclusie worden getrokken:

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk voor:

- Vleermuizen

Dit aanvullend onderzoek is alleen noodzakelijk indien sloop- en of renovatiewerkzaamheden, waarbij mogelijke winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen in bijvoorbeeld spouwmuren en of onder daklagen verstoord en/of vernietigd kunnen worden, plaats vinden.

Overige soortgroepen

Voor de overige soortgroepen is aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

Bijlage 1 Impressie plangebied

Bijlage 2 Verspreidingsgegevens KISAL

 = Plangebied

Bijlage 3 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: "Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer

bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

stichting starring advies

Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel

T 0314 641910

info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

